

Postępowanie o świadczenia emerytalno-rentowe. Studium z zakresu postępowania administracyjnego

Spis treści

Wykaz skrótów	XIII
Bibliografia	XXIII
Wykaz aktów normatywnych	LV
Wykaz przywołanych orzeczeń	LXIII
Wstęp	1
Rozdział I. Materialnoprawne i ustrojowe determinanty regulacji prawnej postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe	11
§ 1. Związki między prawem procesowym administracyjnym a prawem materialnym	11
§ 2. Przedmiot postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe	14
§ 3. Prawo do zabezpieczenia społecznego	16
§ 4. Prawo do emerytury	23
§ 5. Prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy	29
§ 6. Prawo do renty rodzinnej	35
§ 7. Prawo do dodatku pielęgnacyjnego	38
§ 8. Prawo do dodatku dla sierot zupełnych	41
§ 9. Prawo do zasiłku pogrzebowego	42
§ 10. Świadczenia w drodze wyjątku	44
§ 11. Związki między prawem procesowym administracyjnym a prawem ustrojowym	47
§ 12. Pozycja prawna ZUS a regulacja postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe	49
§ 13. Uwagi końcowe	55
Rozdział II. Postępowanie o świadczenia emerytalno-rentowe jako postępowanie administracyjne	63
§ 1. Pojęcie postępowania administracyjnego	63
§ 2. Pojęcie postępowania administracyjnego szczególnego	67
§ 3. Pojęcie dekodyfikacji postępowania administracyjnego	77
I. Ewolucja regulacji prawnej postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe	81
1. Regulacje z lat 1928–1933	81
2. Regulacje z lat 1933–1954	82
3. Regulacje z lat 1954–1967	83

4. Regulacje z lat 1968–1982	87
5. Regulacje z lat 1983–1998	91
6. Regulacje po 1998 r.	94
7. Wnioski	95
II. Zasadność dekodyfikacji	96
§ 4. Funkcje postępowania administracyjnego	99
§ 5. Sprawa rozstrzygana w postępowaniu o świadczenia emerytalno- rentowe a sprawa administracyjna	104
§ 6. Sprawa rozstrzygana w postępowaniu o świadczenia emerytalno- rentowe a sprawa z zakresu ubezpieczeń społecznych (art. 180–181 KPA)	111
§ 7. Uwagi końcowe	114
Rozdział III. Wartości procesowe i ich źródła a postępowanie	
o świadczenia emerytalno-rentowe	117
§ 1. Klasyczna i postklasyczna teoria procesu	117
§ 2. Pojęcie i funkcje wartości procesowych	120
§ 3. Teoretyczne źródła wartości procesowych	126
I. Sprawiedliwość proceduralna	126
II. Prawo do dobrej administracji	129
III. Klauzula <i>procedural due process</i>	131
§ 4. Normatywne źródła koncepcji wartości procesowych	133
I. Zasada demokratycznego państwa prawnego (art. 2 Konstytucji) i zasady szczegółowe	134
1. Zasada demokratycznego państwa prawnego – treść	134
2. Zasada prawa do procesu	136
3. Zasada zupełności proceduralnej	138
II. Prawo do zaskarżenia orzeczeń i decyzji wydanych w pierwszej instancji (art. 78 Konstytucji)	139
III. Prawo do sądu (art. 45 ust. 1 Konstytucji)	142
IV. Prawo do sądu (art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności)	146
§ 5. Uwagi końcowe	149
Rozdział IV. Podmioty postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe	153
§ 1. Pojęcie podmiotów postępowania	153
§ 2. Podmioty główne	155
I. Organ rentowy	155
1. Pojęcie organu rentowego	155
2. Właściwość organu rentowego	159
II. Zainteresowany (strona)	164
III. Osoby uprawnione do niezrealizowanych świadczeń (strony) .	171
§ 3. Podmioty uboczne	174

I. Lekarze orzecznicy ZUS i komisje lekarskie ZUS	174
II. Organy administracji publicznej współdziałające z organem rentowym	178
1. Organy administracji publicznej współdziałające materialnie z organem rentowym	180
2. Organy administracji publicznej udzielające pomocy i informacji organowi rentowemu	182
3. Organy administracji publicznej udzielające pomocy prawnej organowi rentowemu	185
4. Instytucje zagraniczne	186
III. Pracodawcy i inni płatnicy składek	192
§ 4. Uwagi końcowe	203
Rozdział V. Faza wszczęcia postępowania o świadczenia emerytalno- rentowe	205
§ 1. Pojęcie wszczęcia postępowania i jego skutki	205
§ 2. Wszczęcie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe	206
I. Wszczęcie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe na wnioski	206
II. Wszczęcie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe z urzędu	212
§ 3. Odmowa wszczęcia postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe	216
§ 4. Uwagi końcowe	224
Rozdział VI. Faza rozpoznawcza postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe	227
§ 1. System środków dowodowych w postępowaniu o świadczenia emerytalno-rentowe	227
§ 2. Katalog dowodów w postępowaniu o świadczenia emerytalno-rentowe	228
I. Dowód z konta ubezpieczonego	229
II. Dowód z dokumentu	234
1. Dowód z orzeczenia lekarza orzecznika ZUS (komisji lekarskiej ZUS)	239
2. Dowód z decyzji administracyjnej	250
3. Dowód z orzeczenia sądu	253
4. Dowód z odpisu aktu stanu cywilnego	256
5. Dowód z zaświadczenia	259
6. Dowód ze świadectwa pracy	265
7. Dowód z dokumentu stwierdzającego tożsamość lub jego elementu	267

8. Dowód z innego kwalifikowanego dokumentu potwierdzającego	269
9. Dowód z umowy o pracę	272
10. Dowód z rachunków poniesionych kosztów pogrzebu	273
11. Dowód z poświadczonyj za zgodność z oryginałem kopii dokumentu	274
III. Dowód z oświadczenia	276
IV. Dowód z zeznań świadka	284
V. Dodatkowe dowody	290
§ 3. System środków dowodowych w postępowaniu o świadczenia emerytalno-rentowe – próba uporządkowania	293
§ 4. Cechy systemu środków dowodowych w postępowaniu o świadczenia emerytalno-rentowe	296
§ 5. Ciężar dowodu w postępowaniu o świadczenia emerytalno- rentowe	304
§ 6. Postanowienia w postępowaniu o świadczenia emerytalno- rentowe	313
§ 7. Uwagi końcowe	317
Rozdział VII. Faza zakończenia postępowania o świadczenia emerytalno- rentowe	319
§ 1. Terminy załatwiania spraw w postępowaniu o świadczenia emerytalno-rentowe	319
I. Pojęcie i funkcje terminu załatwienia sprawy w postępowaniu administracyjnym	319
II. Rodzaje terminów załatwiania spraw w postępowaniu o świadczenia emerytalno-rentowe	320
III. Środki zwalczania niezłatwienia w terminie sprawy o świadczenia emerytalno-rentowe	326
§ 2. Decyzja organu rentowego	326
I. Wprowadzenie	326
II. Typy decyzji organu rentowego	328
III. Decyzja organu rentowego jako wypowiedź normowana przez przepisy prawa	334
IV. Charakter prawny decyzji organu rentowego	340
§ 3. Informacja o możliwości ubiegania się o inne świadczenie	346
§ 4. Umorzenie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe	348
I. Konstrukcja umorzenia postępowania administracyjnego	348
II. Konstrukcja umorzenia postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe	351
§ 5. Uwagi końcowe	356

Rozdział VIII. Faza weryfikacyjna: weryfikacja decyzji organu rentowego w postępowaniu odwoławczym	359
§ 1. Pojęcie i różnicowanie drogi odwoławczej w sprawach o świadczenia emerytalno-rentowe	359
§ 2. Droga odwoławcza od decyzji w sprawach przyznania lub odmowy przyznania świadczenia w drodze wyjątku	361
I. Świadczenia w drodze wyjątku i charakter decyzji w sprawach ich przyznania lub odmowy przyznania	361
II. Założenia drogi odwoławczej od decyzji przyznających świadczenie w drodze wyjątku i odmawiających ich przyznania	362
1. Wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy jako środek prawny	363
2. Konstytucyjne uwarunkowania drogi odwoławczej od decyzji przyznających świadczenie w drodze wyjątku i odmawiających ich przyznania	365
3. Ustrojowe uwarunkowania drogi odwoławczej od decyzji przyznających świadczenie w drodze wyjątku i odmawiających ich przyznania	371
§ 3. Droga odwoławcza od decyzji w innych sprawach o świadczenia emerytalno-rentowe niż przyznanie lub odmowa przyznania świadczenia w drodze wyjątku	372
I. Charakterystyka decyzji w innych sprawach o świadczenia emerytalno-rentowe niż przyznanie lub odmowa przyznania świadczenia w drodze wyjątku	372
II. Założenia drogi odwoławczej od decyzji w innych sprawach o świadczenia emerytalno-rentowe niż przyznanie lub odmowa przyznania świadczenia w drodze wyjątku	373
1. Założenia ogólne	373
2. Odwołanie jako środek prawny	381
3. Postępowanie o świadczenia emerytalno-rentowe jako postępowanie hybrydowe	383
4. Postępowanie o świadczenia emerytalno-rentowe a administracyjne postępowania przedsądowe	385
5. Konstytucyjne uwarunkowania drogi odwoławczej w innych sprawach o świadczenia emerytalno-rentowe niż przyznanie lub odmowa przyznania świadczenia w drodze wyjątku	387
III. Autokontrola	390
1. Pojęcie i funkcje autokontroli	390

2. Autokontrola w postępowaniu odwoławczym od decyzji organu rentowego – założenia ogólne i ramy stosowania ..	391
3. Postępowanie autokontrolne	395
4. Rozstrzygnięcie decyzji autokontrolnej i jej skutki	395
IV. Wykonanie orzeczenia sądu przez organ rentowy	397
§ 4. Uwagi końcowe	401
Rozdział IX. Faza weryfikacyjna: weryfikacja prawomocnych decyzji organu rentowego w trybach nadzwyczajnych postępowania	
§ 1. System weryfikacji prawomocnych decyzji organu rentowego	405
I. Weryfikacja prawomocnych decyzji rozstrzygających o prawie do świadczenia i jego wysokości	405
II. Weryfikacja prawomocnych decyzji rozstrzygających o zakresie i możliwości wykonywania prawa do świadczenia oraz decyzji procesowych	409
III. Pojęcie i cechy trybów nadzwyczajnych postępowania	411
IV. Weryfikacja prawomocnych decyzji organu rentowego a pojęcie trybów nadzwyczajnych postępowania	412
§ 2. Prawomocność decyzji organu rentowego	414
I. Pojęcie decyzji prawomocnej w postępowaniu administracyjnym	414
II. Cechy szczególne decyzji prawomocnej	416
III. Teoretyczna konstrukcja prawomocności a cechy decyzji prawomocnej w postępowaniu o świadczenia emerytalno-rentowe	418
§ 3. Konstytucyjne ramy weryfikacji prawomocnych decyzji organu rentowego w postępowaniach w trybach nadzwyczajnych	420
I. Zasady konstytucyjne a regulacja postępowań w trybach nadzwyczajnych	420
II. Wymogi, którym powinna odpowiadać regulacja postępowań w trybach nadzwyczajnych	423
§ 4. Koncepcja postępowania z art. 114 EmRentyFUSU jako trybu nadzwyczajnego	428
I. Elementy koncepcji postępowania w trybie nadzwyczajnym ...	428
II. Sankcje procesowe w postępowaniach w trybach nadzwyczajnych a postępowanie z art. 114 EmRentyFUSU	428
III. Przedmiot postępowań w trybach nadzwyczajnych a postępowanie z art. 114 EmRentyFUSU	431
IV. Podstawy weryfikacji decyzji ostatecznych lub prawomocnych a regulacja postępowania z art. 114 EmRentyFUSU	432
V. Koncepcja postępowania z art. 114 EmRentyFUSU	433

§ 5. Pozytywne przesłanki weryfikacji prawomocnej decyzji organu rentowego na podstawie art. 114 EmRentyFUSU	434
I. Przesłanki wstępne	434
II. Przesłanki merytoryczne	435
1. Przedłożenie po uprawomocnieniu się decyzji nowych dowodów lub ujawnienie nowych okoliczności istniejących przed wydaniem decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość (art. 114 ust. 1 pkt 1 EmRentyFUSU)	436
2. Wydanie decyzji w wyniku przestępstwa (art. 114 ust. 1 pkt 2 EmRentyFUSU)	440
3. Ustalenie istotnych dla sprawy okoliczności faktycznych na podstawie dowodów, które okazały się fałszywe (art. 114 ust. 1 pkt 3 EmRentyFUSU)	443
4. Wydanie decyzji na skutek świadomego wprowadzenia w błąd organu rentowego przez osobę pobierającą świadczenie (art. 114 ust. 1 pkt 4 EmRentyFUSU)	446
5. Wydanie decyzji w oparciu o inną decyzję lub orzeczenie sądu, które zostało następnie uchylone, zmienione albo stwierdzono jego nieważność (art. 114 ust. 1 pkt 5 EmRentyFUSU)	450
6. Przyznanie świadczeń lub nieprawidłowe obliczenie ich wysokości na skutek błędu organu rentowego (art. 114 ust. 1 pkt 6 EmRentyFUSU)	452
7. Ciężar dowodu w wykazaniu przesłanek merytorycznych .	456
8. Właściwości przesłanek merytorycznych	457
§ 6. Negatywne przesłanki weryfikacji prawomocnej decyzji organu rentowego na podstawie art. 114 EmRentyFUSU	460
I. Przesłanki negatywne – koncepcja	460
II. Pierwsza grupa przesłanek negatywnych	460
1. Przesłanka upływu czasu	461
2. Przesłanka nadmiernego obciążenia	464
3. Właściwości przesłanek negatywnych pierwszej grupy	469
III. Druga grupa przesłanek negatywnych	471
§ 7. Gwarancje procesowe dla zainteresowanego (strony) postępowania z art. 114 EmRentyFUSU	472
§ 8. Tryb prowadzenia postępowania z art. 114 EmRentyFUSU	474
I. Przepisy normujące tryb prowadzenia postępowania z art. 114 EmRentyFUSU	474
II. Przebieg postępowania z art. 114 EmRentyFUSU	476

1. Faza wszczęcia postępowania	476
2. Faza rozpoznawcza i faza zakończenia postępowania	480
§ 9. Postępowanie z art. 114 EmRentyFUSU a postępowanie z art. 134 ust. 1 pkt 4 EmRentyFUSU	482
§ 10. Uwagi końcowe	483
Rozdział X. Zasady postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe	487
§ 1. Założenia metodologiczne	487
I. Wprowadzenie	487
II. Podejścia badawcze do wyodrębniania zasad postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe	488
III. Definicja zasady postępowania o świadczenia emerytalno- rentowe	490
IV. Funkcje zasad postępowania o świadczenia emerytalno- rentowe	494
V. Kryteria wyodrębnienia zasad postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe	495
§ 2. Katalog zasad postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe	496
I. Zasada skargowości	497
II. Zasada koncentracji materiału procesowego w chwili wszczęcia postępowania	499
III. Zasada współdziałania	503
IV. Zasada prawdy formalnej	506
V. Zasada informacji prawnej	510
VI. Zasada jednoinstancyjności	516
VII. Zasada względnej trwałości decyzji prawomocnych	519
§ 3. Uwagi końcowe	520
Rozdział XI. Postępowanie o świadczenia emerytalno-rentowe w obcych porządkach prawnych a regulacje polskie	523
§ 1. Założenia metodologiczne	523
§ 2. Niemcy	527
§ 3. Czechy	533
§ 4. Słowacja	538
§ 5. Estonia	543
§ 6. Chorwacja	548
§ 7. Uwagi końcowe	552
Zakończenie	559
Indeks rzeczowy	565

[Przejdź do księgarni →](#)